

при участието на секретар-протоколиста Милена Петрова разгледа в закрито заседание на 22 май 2020 г. конституционно дело № 7/2020 г., докладвано от съдия Павлина Панова.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията) във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 14.05.2020 г. по искане на президента на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 63, ал. 2-7 от Закона за здравето (ЗЗ) (обн. – ДВ, бр. 70/10.08.2004 г.; посл. изм. и доп., бр. 44/13.05.2020 г.) поради противоречие с чл. 57, ал. 3, чл. 61, чл. 4 и чл. 8 от Конституцията.

Според вносителя на искането чл. 63, ал. 2 ЗЗ противоречи на чл. 57, ал. 3 от Конституцията, тъй като законодателят допуска ограничаване на основните права, без да определя времеви предели, като преценката се прехвърля на Министерския съвет относно обявяването на извънредна епидемична обстановка и времето на ограниченията, а на министъра на здравеопазването – относно основните права, които могат да бъдат ограничавани. Така, според президента, законодателят недопустимо делегира на изпълнителната власт конституционните си правомощия по чл. 57, ал. 3. Вносителят излага, че оспорената разпоредба не е съобразена и с чл. 61 от Конституцията, който при бедствия изисква от гражданите съдействие на държавата и обществото, а не установява основание за ограничаване на основни права.

Разпоредбата на чл. 63, ал. 3 ЗЗ е оспорена с твърдение за противоречие с чл. 4 от Конституцията, тъй като според президента предвижда необосновано широко поле за ограничаване на основните права, което не съответства на принципа на правовата държава и не издига във върховен принцип правата на личността. В искането се твърди, че използваният законодателен подход презюмира необоримо непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите в конкретно изброени случаи, които не следват от експертно становище, а от предварително зададени в закона констатации, и не предоставя възможност за преценка за съразмерност на ограниченията на правата,

които ще са последица от обявяването на извънредна епидемична обстановка.

Президентът излага, че разпоредбите на чл. 63, ал. 4-7 ЗЗ противоречат на чл. 57, ал. 3 и чл. 8 от Конституцията, тъй като предвиждат въвеждане на противоепидемични мерки, налагани по преценка на изпълнителната власт, с които се ограничават основни права без законово установени пределни срокове или поне критерии за тяхното определяне, с което не е спазено изискването, че „сът закон може да бъде временно ограничено упражняването на отделни права на гражданите“. Възможността за прилагане на мерки в тези граници, наред с широките възможности за обявяване на извънредна епидемична обстановка, според вносителя, води до засилване на властовата асиметрия между изпълнителната и останалите власти.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от оправомощен по чл. 150, ал. 1 от Конституцията субект за сезиране на Конституционния съд след обнародване и влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на ЗЗ, с § 2 от който се изменя оспорената разпоредба на чл. 63, ал. 2-7 ЗЗ.

Подателят на искането излага подробно съображенията си в подкрепа на твърдените противоречия на чл. 63, ал. 2-7 ЗЗ с Конституцията.

Искането за произнасяне на Конституционния съд по реда на чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията е в кръга на правомощията на Конституционния съд.

По искането не е постановявано решение нито определение за недопустимост (чл. 21, ал. 6 ЗКС).

Искането има изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за

организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити и следва да се допусне до разглеждане по същество.

С оглед предмета на конституционното производство съдът счита, че като заинтересувани институции на основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС следва да конституира: Народното събрание, Министерския съвет, министъра на здравеопазването, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, Висшия адвокатски съвет, омбудсмана на Република България, Националния център по заразни и паразитни болести и Националния център по обществено здраве и анализи.

Съдът намира, че като заинтересувани неправителствени, съсловни, синдикални и други организации на основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да покани да предложат становище: Съюз на юристите в България, Асоциация за европейска интеграция и права на човека, Фондация Български адвокати за правата на човека, Българския лекарски съюз, Асоциацията на българските епидемиолози, Българското дружество по вирусология и Българското дружество по инфекциозни болести.

Съдът намира, че на основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС, следва да бъдат поканени да дадат писмено мнение по предмета на делото: проф. д.ю.н. Васил Мръчков, проф. д.ю.н. Цветан Сивков, проф. д-р Георги Близнашки, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Дарина Зиновиева, проф. д-р Димитър Костов, проф. д-р Дончо Хрусанов, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Емилия Панайотова, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Сашо Пенев, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Тенчо Колев, проф. д-р Христина Балабанова, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Мартин Белов, доц. д-р Наталия Киселова, акад. Богдан Петрунов, проф. д-р Венцислав Мутафчийски, проф. д-р Камен Плочев, проф. д-р Мира Кожухарова, проф. д-р Радка Аргирова, проф. д-р Тодор Кантарджиев, доц. д-р Ангел Кунчев, доц. д-р Атанас Мангъров, доц. д-р Георги Попов, адв. д-р Мария Петрова и адв. Мария Шаркова.

По тези съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска до разглеждане по същество искането на президента на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 63, ал. 2-7 от Закона за здравето (обн. – ДВ, бр. 70/10.08.2004 г.; посл. изм. и доп., бр. 44/13.05.2020 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, Министерския съвет, министъра на здравеопазването, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, Висшия адвокатски съвет, омбудсмана на Република България, Националния център по заразни и паразитни болести и Националния център по обществено здраве и анализи, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана да предложат становище по делото до: Съюз на юристите в България, Асоциация за европейска интеграция и права на човека, Фондация Български адвокати за правата на човека, Българския лекарски съюз, Асоциация на българските епидемиолози, Българско дружество по вирусология и Българско дружество по инфекциозни болести, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана до: проф. д.ю.н. Васил Мръчков, проф. д.ю.н. Цветан Сивков, проф. д-р Георги Близнашки, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Дарина Зиновиева, проф. д-р Димитър Костов, проф. д-р Дончо Хрусанов, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Емилия Панайотова, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Сашо Пенев, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Тенчо Колев, проф. д-р Христина

Балабанова, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Мартин Белов, доц. д-р Наталия Киселова, акад. Богдан Петрунов, проф. д-р Венцислав Мутафчийски, проф. д-р Камен Плочев, проф. д-р Мира Кожухарова, проф. д-р Радка Аргирова, проф. д-р Тодор Кантарджиев, доц. д-р Ангел Кунчев, доц. д-р Атанас Мангъров, доц. д-р Георги Попов, адв. д-р Мария Петрова и адв. Мария Шаркова, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок да дадат писмено мнение по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.